

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce:	diplomová
Posudek:	oponenta
Práci hodnotil:	Mgr. Radek Schuster, PhD.
Práci předložila:	Bc. Ilona Štěrbová
Název práce:	Metafora: porovnání tradičních a kognitivně vědních pojetí

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem diplomové práce je „představit několik klíčových filozofických koncepcí metafory a následně zhodnotit, jak tato filozofická pojetí obstojí ve světle poznání o metafoře z pohledu kognitivní vědy.“ (str. 1) Byť diplomantka dospívá k nejednoznačnému závěru, cíl práce lze považovat za naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Jedná se o dopracovanou verzi textu diplomové práce, která nebyla obhájena v červnu 2020 z důvodu nedostatečného počtu znaků.

Diplomantka v práci prokázala schopnost pochopit, srozumitelně vyložit a vzájemně porovnat klíčové teorie metafory.

V práci jsou nejprve vyloženy klasická teorie Aristotelova, interakční teorie Maxe Blacka a kauzální teorie Donalda Davidsona. Další část je věnována kognitivní teorii George Lakoffa a Marka Johnsona a různým případům mapování mezi zdrojovými a cílovými doménami. Těžiště práce pak spočívá v části poslední, v níž jsou tradiční - filozofická pojetí metafory porovnávána navzájem a následně i s pojetím kognitivně vědním.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.):

Po formální stránce text odpovídá nárokům kladeným na diplomové práce. Jazykový projev splňuje parametry odborného vědeckého stylu, i když jsou některé formulace neobratné až zavádějící či příliš expresivní.

Chyby, na které jsem upozorňoval u první verze práce, byly odstraněny. Nicméně stále se v textu objevují prohřešky proti pravidlům interpunkce a nesprávné skloňování přídavných jmen individuálně přivlastňovacích (např.: „po Blackovo odhalení interakční teorie metafory“, str. 8).

Práce se zdroji a odkazování na literaturu jsou přehledné a konzistentní.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.):

Celkově považuji práci za zdařilou a velmi relevantní pro obor *Teorie a filozofie komunikace*.

Slabinu práce spatřuji v tom, že naplňování cíle práce, resp. vedení argumentační linie, není zcela koherentní. Diplomantka se dostává do sporu sama se sebou, když na jednu stranu předpokládá, že filozofická a kognitivní pojetí metafory jsou „naprosto odlišná“ (metafora jako pouhé okrášlení jazyka oproti metafoře jako principu našeho myšlení), na stranu druhou konstatuje, že se kognitivní a filozofická pojetí „prolínají“.

Zároveň je však na výkladu patrné, že je autorka schopná samostatně a kriticky uvažovat nejen o myšlenkách autorů, z nichž vychází, ale dokáže reflektovat i své vlastní zkoumání a jeho průběh. Domnívám se tedy, že kdyby se na text ještě nějaký (krátký) čas soustředila, sama by rozpornost výkladu odladila.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

- 1) Vysvětlete jaký je podle Vás vztah mezi filozofií, kognitivní vědou a kognitivní lingvistikou.
- 2) Na str. 15 uvádíte: „Aristotelés byl tedy zjevně prvním teoretikem metafory takové, o níž se učíme dodnes, tedy jako o figuře založené na podobnosti mezi entitami. Avšak i přesto, že bychom se bez něj možná o tomto fenoménu nikdy nedozvěděli, je nutno podotknout, že vznik jeho teorie je datován do poloviny 4. stol. př. n. l., což je doba vzdálená více než 2000 let. Z tohoto důvodu předpokládám, že ačkoliv svým vymezením metafory dal Aristotelés mnohým dalším autorům podnět o ní uvažovat, to, co o metafoře víme v současné době (SIC) mnohonásobně překračuje jeho poznání.“
 - Vysvětlete, proč bychom se bez Aristotela možná o metafoře „nikdy nedozvěděli“.
 - Vysvětlete, jak přesně naše vědění o metafoře „mnohonásobně překračuje“ poznání Aristotelovo.
 - Jak se podle Aristotela dozvíme o podobnosti entit, na níž zakládáme (jazykovou) figuru metafory?
- 3) Uveďte příklady tří doslovných vyjádření a nahraďte je metaforickými. Zkuste stanovit obecné pravidlo pro takové metaforické nahrazování. Lze hovořit o „doslovném významu“ i v rámci kognitivního pojetí metafory?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Velmi dobře. Při přesvědčivé obhajobě navrhuji klasifikovat práci jako výbornou.

Datum: 28. srpna 2020

Podpis: